

1. Opravte neobratnosti a stylistické chyby v následujících větách:

1. Studujeme Darwina a učíme se z/od něho. – 2. Za součást domácí literatury byla pokládána/se pokládala/se považovala i díla psaná latinsky. – 3. S netrpělivostí jej očekával a těšil se na jeho příchod. – 4. Pobývat na zdravém vzduchu a pečovat o zdraví jsou podmínky dobré fyzické a psychické kondice. – 5. Poučovat někoho a někomu pomáhat, to je veliký rozdíl. – 6. Každý, kdo toho chce dosáhnout, musí usilovně studovat. – 7. Dát někomu příležitost a po zásluze někoho ocenit, to je nutné. – 8. Za války otec přijímal partyzány, ukrýval je a pečoval o ně. – 9. Když dělá nějakou práci poprvé, obyčejně se mu nedaří dobře. – 10. Dokazoval mně a přesvědčoval mě, proč mám to místo přijmout. – 11. Ten film zaujme každého diváka a otřese jím. – 12. Bojím se o něj a myslím na něho stále.

2. Doplňte interpunkci v následujících souvětích:

a/ 1. V poslední době se ukázalo, že surovina, ze které se vyrábí syntetická látka polyvinylchlorid, má nejen toxické, ale i kancerogenní vlastnosti. – 2. Přítomnost nitrosaminů je možno zjistit jak v ovzduší, tak v potravinách nebo nápojích, avšak důkaz toho, že koncentrace nitrosaminů je v nich dostatečná pro vyvolání rakoviny u člověka, chybí. – 3. Některé chemické sloučeniny, např. aromatické aminy, nitrosaminy, aflatoxiny a polycyklické aromatické uhlovodíky, se aktivují... – 4. Dávky, které se udávají jako aktivní nebo neaktivní v pokusech na zvířatech, nejsou vždy takovými u člověka. Také není znám vzorec, podle něhož se dá z dávek kancerogenních pro zvířata vypočítat hodnota velikosti dávky, jež je kancerogenní pro člověka. –

5. Mezi obyvateli, kteří přežili atomový útok na Hirošimu a Nagasaki, je výskyt leukémií ve srovnání s obecným výskytem u ostatního obyvatelstva významně vyšší. – 6. Kancerogenost záření závisí na dávce, protože osoby, které se nacházely ve větší vzdálenosti od epicentra výbuchu, onemocněly leukémií vzácněji. – 7. Byla prokázána škodlivost ozařování těhotných žen, neboť výskyt leukémií u dětí, které se jim narodily, je dvojnásobně vyšší. – 9. Poté co byl potvrzen virový původ rakoviny mléčné žlázy u myši, leukémie u slepic a u králíků, bylo nalezeno ještě několik nádorů virového původu, které byly vyvolány též u zvířat.

b/ 1. K citátovým složkám textu řadíme všechny části, které si autor, aby doložil to, co uvádí, vypůjčuje z jiných textů. – 2. Tedy kapitoly jsou vždy číslovány, ale i odstavce, v nichž se rozebírají jevy podřaděné, mohou být označeny číslicemi nebo písmeny, ale tak, aby bylo patrné, které jevy jsou vzájemně souřadné a které jim jsou podřaděné, neboť nadřaděnost a podřaděnost je vícenásobně hierarchicky stupňovitá. – 3. Nejtypičtější pro tento styl jsou však přitažlivé nápadné titulky, zejména v bulvárním tisku, které mají čtenáře zaujmout a vést k tomu, aby si noviny nebo časopis koupil, a výrazná vnější úprava, o níž už byla řeč. – 4. Řada termínů je přejatých, zejména z klasických jazyků latiny a řečtiny, ale i z moderních jazyků, v poslední době zvláště z angličtiny. – 5. Vysvětluje se to, jak už bylo řečeno, jednak stálým vlivem latiny a řečtiny, jednak angličtiny. – 6. Předností latinských a řeckých morfémů je i to že, snadno tvoří odvozeniny, zejména adjektiva a

verba, jsou většinou krátké, a proto vhodné k tvoření nových termínů.

– 7. Rozdíl mezi prakticky odborným stylem, jímž se dorozumívají odborníci v běžném denním styku, a odborným stylem vědeckým souvisí s poměrně velkým odstupem mezi jazykem hovorovým a spisovným. – 8. Některé z nich jsou únosné v populárně vědeckém textu, zatímco ve vědeckých textech jsou pocíťovány jako stylisticky příznakové, a proto nevhodné zejména v písemném odborném projevu. – 9. Tyto podrobnější teze se sblížují s výtahem konspektem, který navíc jednak usiluje o přehledné vystižení stavby odborného textu podobně jako osnova, jednak si v něm pisatel může poznamenávat odkazy ke stránkám práce, z níž čerpá citáty důležitých částí textu, a současně i své vlastní poznámky a myšlenky. – 10. Na rozdíl od přednášky, v níž přednášející často provádí sumarizaci a hodnocení různých názorů, vědecké sdělení uvádí jen myšlenky původní, autor v něm seznamuje s výsledky svých vědeckých výzkumů a se závěry svého bádání. – 11. Disertace má tyto základní části: úvod, samostatné a strukturně uzavřené jádro, které tvoří několik kapitol, a výrazné zakončení.